

FARK TUTARI PROSEDÜRÜ

Amaç

MADDE 1– (1) Bu Prosedürün amacı Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği uyarınca Gün Öncesi Piyasası’na kayıtlı ilgili piyasa katılımcılarından Gün Öncesi Piyasası kapsamında yuvarlama, blok ve esnek teklifler sebebiyle oluşan günlük sistem alış tutarı ve sistem satış tutarı arasındaki farkın finanse edilmesi için alınan fark tutarına ilişkin uygulama esaslarının belirlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2– (1) Bu Prosedür, Gün Öncesi Piyasası kapsamında yuvarlama, blok ve esnek teklifler sebebiyle oluşan fark tutarının hesaplama metodu ile fark tutarının hangi piyasa katılımcılarına ne şekilde tahakkuk ettirileceğine ilişkin uygulama esaslarını kapsar.

Dayanak

MADDE 3– (1) Bu Prosedür 14 Nisan 2009 tarihli ve 27200 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği’nin 11 inci maddesinin dördüncü fıkrasının (e) bendi ile 53/A maddesine dayanılarak hazırlanmıştır.

Sistem satış tekliflerinden kaynaklanan fark tutarının hesaplanması ve piyasa katılımcılarına dağıtılması

MADDE 4– (1) Gün öncesi dengeleme faaliyetleri kapsamında piyasa katılımcılarının sistemden alışlarına ilişkin olarak, teklif bölgesi bazında, bir avans dönemi için ilgili piyasa katılımcılarına tahakkuk ettirilecek fark tutarı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$SAFT_{t,p,s} = SFT_{t,s} \times FTKA_{t,p,s} \quad (1a)$$

(2) Bu formülde geçen;

$SAFT_{t,p,s}$ “t” teklif bölgesi için, “s” avans döneminde “p” piyasa katılımcısına sistemden alışlarına ilişkin olarak tahakkuk ettirilecek fark tutarını,

$SFT_{t,s}$ “t” teklif bölgesi için, “s” avans döneminde sistem satış tekliflerinden kaynaklanan fark tutarını,

$FTKA_{t,p,s}$ “t” teklif bölgesi için, “s” avans ödeme döneminde “p” piyasa katılımcısına sistemden alışlarına ilişkin uygulanacak fark tutarı katsayısını ifade eder.

(3) Gün öncesi dengeleme faaliyetleri kapsamında teklif bölgesi bazında, bir avans dönemi için satış tekliflerinden kaynaklanan fark tutarı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$SFT_{t,s} = \sum_{r=1}^n \left[\left(\sum_{u=a}^b SSM_{t,s,r,u} \right) * ÜFB_{p,t,r} \right] \quad (1b)$$

(4) Bu formülde geçen;

$SFT_{t,s}$ “t” teklif bölgesi için, “s” avans döneminde sistem satış tekliflerinden kaynaklanan fark tutarını,

$SSM_{t,s,r,u}$ “t” teklif bölgesi için, “s” avans dönemindeki “r” teklifinden dolayı u uzlaştırma döneminde gerçekleşmiş olan sistem satış miktarını (MWh),

$\dot{U}FB_{p,t,r}$ “p” piyasa katılımcısının, “t” teklif bölgesindeki, “r” esnek veya blok satış teklifi için Gün Öncesi Piyasası Tekliflerinin Yapısı ve Tekliflerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar uyarınca hesaplanan birim bedeli (TL/MWh)

a “t” teklif bölgesi için, “s” avans dönemindeki “r” teklifinin kabul edildiği başlangıç zamanını,

b “t” teklif bölgesi için, “s” avans dönemindeki “r” teklifinin kabul edildiği bitiş zamanını,

n “t” teklif bölgesi için, “s” avans dönemindeki sistem satış teklifi sayısını ifade eder.

(5) Bir teklif bölgesi için, avans dönemi bazında, piyasa katılımcısına gerçekleştirdiği sistem alışları için uygulanacak fark tutarı katsayısı aşağıdaki formüle göre belirlenir:

$$FTKA_{t,p,s} = \frac{\sum_{u=1}^a \sum_{r=1}^n SAM_{t,p,s,u,r}}{\sum_{p=1}^k \sum_{u=1}^a \sum_{r=1}^n SAM_{t,p,s,u,r}} \quad (1c)$$

$FTKA_{t,p,s}$ “t” teklif bölgesi için, “s” avans ödeme döneminde “p” piyasa katılımcısının, sistemden alışlarına ilişkin fark tutarı katsayısını,

$SAM_{t,p,s,u,r}$ “t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “s” avans ödeme dönemindeki “u” uzlaştırma dönemi için geçerli “r” teklifinden dolayı gerçekleştirmiş olduğu sistem alış miktarını (MWh),

k Gün Öncesi Piyasasına katılan piyasa katılımcısı sayısını,

n Gün Öncesi Piyasası kapsamında, “t” teklif bölgesi için, “p” piyasa katılımcısının, “u” uzlaştırma dönemi için sistemden alış gerçekleştirmiş olduğu teklif sayısını,

a İlgili avans döneminde yer alan uzlaştırma dönemi sayısını

ifade eder.

Sistem alış tekliflerinden kaynaklanan fark tutarının hesaplanması ve piyasa katılımcılarına dağıtılması

MADDE 5– (1) Gün öncesi dengeleme faaliyetleri kapsamında piyasa katılımcılarının sisteme satışlarına ilişkin olarak, teklif bölgesi bazında, bir avans dönemi için ilgili piyasa katılımcılarına tahakkuk ettirilecek fark tutarı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$SSFT_{t,p,s} = AFT_{t,s} \times FTKS_{t,p,s} \quad (2a)$$

(2) Bu formülde geçen;

$SSFT_{t,p,s}$ “t” teklif bölgesi için, “s” avans döneminde ilgili piyasa katılımcısına sisteme satışlarına ilişkin olarak tahakkuk ettirilecek fark tutarını,

$AFT_{t,s}$ “t” teklif bölgesi için, “s” avans döneminde sistem alış tekliflerinden kaynaklanan fark tutarını,

$FTKS_{t,p,s}$ “t” teklif bölgesi için, “s” avans döneminde “p” piyasa katılımcısının sisteme satışlarına ilişkin fark tutarı katsayısını

ifade eder.

(3) Gün öncesi dengeleme faaliyetleri kapsamında teklif bölgesi bazında, bir avans dönemi için alış tekliflerinden kaynaklanan fark tutarı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$AFT_{t,s} = \sum_{r=1}^n \left[\left(\sum_{u=a}^b SAM_{t,s,r,u} \right) * TFB_{p,t,r} \right] \quad (2b)$$

(4) Bu formülde geçen;

$AFT_{t,s}$ “ t ” teklif bölgesi için, “ s ” avans döneminde alış tekliflerinden kaynaklanan fark tutarını,

$SAM_{t,s,r,u}$ “ t ” teklif bölgesi için, “ s ” avans dönemindeki “ r ” teklifinden dolayı u uzlaştırma döneminde gerçekleştirilmiş olan sistem alış miktarını (MWh),

$TFB_{p,t,r}$ “ p ” piyasa katılımcısının, “ t ” teklif bölgesindeki, “ r ” esnek veya blok alış teklifi için Gün Öncesi Piyasası Tekliflerinin Yapısı ve Tekliflerin Değerlendirilmesine İlişkin Usul ve Esaslar uyarınca hesaplanan birim bedeli (TL/MWh)

a “ t ” teklif bölgesi için, “ s ” avans dönemindeki “ r ” teklifinin kabul edildiği başlangıç zamanını,

b “ t ” teklif bölgesi için, “ s ” avans dönemindeki “ r ” teklifinin kabul edildiği bitiş zamanını,

n “ t ” teklif bölgesi için, “ s ” avans dönemindeki sistem alış teklifi sayısını ifade eder.

(5) Bir teklif bölgesi için, avans dönemi bazında, piyasa katılımcısına gerçekleştirdiği sistem alışları için uygulanacak fark tutarı katsayısı aşağıdaki formüle göre belirlenir:

$$FTKS_{t,p,s} = \frac{\sum_{u=1}^a \sum_{r=1}^n SSM_{t,p,s,u,r}}{\sum_{p=1}^k \sum_{u=1}^a \sum_{r=1}^n SSM_{t,p,s,u,r}} \quad (2c)$$

$FTKS_{t,p,s}$ “ t ” teklif bölgesi için, “ s ” avans ödeme döneminde “ p ” piyasa katılımcısının sisteme satışlarına ilişkin fark tutarı katsayısını,

$SSM_{t,p,s,u,r}$ “ t ” teklif bölgesi için, “ p ” piyasa katılımcısının, “ s ” avans ödeme dönemindeki “ u ” uzlaştırma dönemi için geçerli “ r ” teklifinden dolayı gerçekleştirmiş olduğu sistem satış miktarını (MWh),

k Gün Öncesi Piyasasına katılan piyasa katılımcısı sayısını,

n Gün Öncesi Piyasası kapsamında, “ t ” teklif bölgesi için, “ p ” piyasa katılımcısının, “ u ” uzlaştırma dönemi için sisteme satış gerçekleştirmiş olduğu teklif sayısını,

a İlgili avans döneminde yer alan uzlaştırma dönemi sayısını

ifade eder.

Yuvarlamalardan kaynaklanan fark tutarının hesaplanması ve piyasa katılımcılarına dağıtılması

MADDE 6– (1) Gün Öncesi Piyasası kapsamında arz ile talep eğrilerini kesiştirme işlemi sırasında daha yüksek duyarlılık yapılan işlemleri Nihai Piyasa Takas Fiyatı’nda kuruş ve miktarda da lot seviyesine getirmek amacıyla yapılan yuvarlamalar neticesinde oluşan, ilgili piyasa katılımcısına negatif ise tahakkuk ettirilecek, pozitif ise ödenecek fark tutarı aşağıdaki formüle göre hesaplanır.

$$YFT_{t,p,s} = (SAT_{t,s} - SST_{t,s} - SFT_{t,s} - AFT_{t,s}) \times FTKY_{t,p,s} \quad (3a)$$

(2) Bu formülde geçen;

$YFT_{t,p,s}$ “ t ” teklif bölgesi için, “ s ” avans döneminde “ p ” piyasa katılımcısına yansıtılacak yuvarlamalardan kaynaklı fark tutarını,
 $SAT_{t,s}$ “ t ” teklif bölgesi için, “ s ” avans döneminde toplam sistem alış tutarını,
 $SST_{t,s}$ “ t ” teklif bölgesi için, “ s ” avans döneminde toplam sistem satış tutarını,
 $SFT_{t,s}$ “ t ” teklif bölgesi için, “ s ” avans döneminde sistem satış tekliflerinden kaynaklanan fark tutarını,
 $AFT_{t,s}$ “ t ” teklif bölgesi için, “ s ” avans döneminde alış tekliflerinden kaynaklanan fark tutarını,
 $FTKY_{t,p,s}$ “ t ” teklif bölgesi için, “ s ” avans ödeme döneminde “ p ” piyasa katılımcısının, yuvarlamalara ilişkin fark tutarı katsayısını ifade eder.

(3) Bir teklif bölgesi için, avans dönemi bazında, piyasa katılımcısına yuvarlamalardan kaynaklı uygulanacak fark tutarı katsayısı aşağıdaki formüle göre belirlenir:

$$FTKY_{p,s} = \left[\frac{\sum_{u=1}^a \sum_{r=1}^{t1} SSM_{t,p,s,u,r} + \sum_{u=1}^a \sum_{r=1}^{t2} SAM_{t,p,s,u,r}}{\sum_{p=1}^k \sum_{u=1}^a \sum_{r=1}^{t1} SSM_{t,p,s,u,r} + \sum_{p=1}^k \sum_{u=1}^a \sum_{r=1}^{t2} SAM_{t,p,s,u,r}} \right] \quad (3b)$$

(4) Bu formülde geçen;

$FTKY_{p,s}$ “ t ” teklif bölgesi için, “ s ” avans ödeme döneminde “ p ” piyasa katılımcısının, yuvarlamalara ilişkin fark tutarı katsayısını,

$SAM_{t,p,s,u,r}$ “ t ” teklif bölgesi için, “ p ” piyasa katılımcısının, “ s ” avans ödeme dönemindeki “ u ” uzlaştırma dönemi için geçerli “ r ” teklifinden dolayı gerçekleştirmiş olduğu sistem alış miktarını (MWh),

$SSM_{t,p,s,u,r}$ “ t ” teklif bölgesi için, “ p ” piyasa katılımcısının, “ s ” avans ödeme dönemindeki “ u ” uzlaştırma dönemi için geçerli “ r ” teklifinden dolayı gerçekleştirmiş olduğu sistem satış miktarını (MWh),

k Gün Öncesi Piyasasına katılan piyasa katılımcısı sayısını,

a İlgili avans döneminde yer alan uzlaştırma dönemi sayısını,

t_1 Gün öncesi dengeleme kapsamında, “ t ” teklif bölgesi için, “ p ” piyasa katılımcısının, “ s ” avans ödeme dönemindeki “ u ” uzlaştırma dönemi için sisteme satış gerçekleştirmiş olduğu teklif sayısını,

t_2 Gün öncesi dengeleme kapsamında, “ t ” teklif bölgesi için, “ p ” piyasa katılımcısının, “ s ” avans ödeme dönemindeki “ u ” uzlaştırma dönemi için sisteme satış gerçekleştirmiş olduğu teklif sayısını,

ifade eder.

Bir piyasa katılımcısının Gün Öncesi Piyasası’na yeni dahil olması durumunda uygulanacak süreç

MADDE 7– (1) Gün Öncesi Piyasası’na yeni kayıt yaptıran piyasa katılımcıları, piyasada yapmış oldukları işlemleri takip eden ilk avans ödeme döneminde, bu Prosedürün 4, 5 ve 6 ncı maddelerinde yer alan süreçlerde yer aldığı şekliyle fark tutarı ödemesini gerçekleştirir.

Piyasa katılımcısının faaliyetlerinin sona ermesi durumunda uygulanacak süreç

MADDE 8– (1) Bir piyasa katılımcısının, piyasa katılımcısı olabilmesi için gereken şartlardan herhangi birini yitirmesi veya piyasa katılımcısının kaydının askıya alınması

durumlarında Piyasa İşletmecisi tarafından ilgili katılımcıya, önceden ödemiş olduğu fark tutarına ilişkin herhangi bir iade yapılamaz. Piyasa katılımcısının, bu maddede sayılan durumların vuku bulduğu tarihe kadar geçen süreye ilişkin fark tutarı ödeme yükümlülüğü bulunması halinde söz konusu ödeme yükümlülüğü devam eder.

Yürürlük

MADDE 9– (1) Bu Prosedür 09/08/2019 tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 10– (1) Bu Prosedür hükümlerini Enerji Piyasaları İşletme A.Ş. Genel Müdürü yürütür.